

Regionale Klachtencommissie Wvggz Friesland BESLISSING

Klaagschriftnummer: KC 2021-24

Inzake

Klager, ten tijde van het indienen van de klachten opgenomen in de HIC-kliniek van GGZ Friesland, bijgestaan door de pvp;
tegen
psychiater, verweerder 1 en aio, verweerder 2, beiden werkzaam voor GGZ Friesland.

A. De klachten

1. Klager verzet zich tegen zijn verplichte opname en tegen verplichte medicatie.

Deze klachten vallen onder de werking van de klachtregeling zoals opgenomen in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

B. De gevolgde procedure

1. Op 16 juli 2021 heeft de klachtencommissie (hierna: de commissie) een klaagschrift (tevens schorsingsverzoek) van klager ontvangen. Verder vraagt klager om toekenning van schadevergoeding.
2. Op 20 juli 2021 heeft de voorzitter van de commissie (niet zijnde de voorzitter van de huidige combinatie) de beslissing over verplichte medicatie geschorst.
3. De pvp heeft een schriftelijke toelichting op de klacht en op het verzoek tot schadevergoeding ingediend. Per e-mail van 22 juli 2021 is een aanvullende klacht ingediend.
4. Klager heeft de commissie toestemming gegeven om zijn dossier in te zien.
5. De commissie heeft de klachten behandeld tijdens een digitale hoorzitting op 27 juli 2021. Klager is verschenen in persoon, bijgestaan door de pvp. Verweerders zijn verschenen in persoon.
6. Ter zitting hebben partijen hun standpunten nader toegelicht. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt dat wordt meegezonden.

C. De feiten

1. Klager is een 43-jarige man die bekend is met een bipolaire stoornis. Klager is in het verleden meermaals in een gedwongen setting opgenomen geweest in verband met depressie en suïcidaliteit, waarvan de laatste opname 5 maanden bedroeg tot januari 2021. In dat verband heeft klager elektroconvulsieve therapie (ECT) ontvangen. Nadien is klager in zorg gekomen bij het Forensisch FACT-team.
2. Op 10 juli 2021 is klager met een crisismaatregel opgenomen in een kliniek van Arkin Amsterdam. De aanleiding hiervoor was dat hij zijn auto op een gevaarlijke plek half op de weg had gezet en onbeheerd had achtergelaten. In gesprek met de politie kwam klager verward over. In de week voordien is klager aangehouden vanwege roekeloos rijgedrag en rijden onder invloed van cocaïne. In de twee weken voorafgaand aan de crisisopname zou klager 20.000 euro hebben uitgegeven en heeft hij zijn bankpassen en auto uitgeleend aan andere mensen (mogelijk uit het criminele circuit) die daar misbruik van zouden maken. Klager heeft een schuld van 26.000 euro bij de

belastingdienst. Bij de crisisbeoordeling gaf klager aan de volgende dag naar Marokko te vertrekken in gezelschap van een van zijn contacten in het criminele circuit.

3. De zorgverantwoordelijke van Arkin heeft op 10 juli 2021 verschillende vormen van verplichte zorg op klager van toepassing verklaard, waaronder het opnemen in een gesloten kliniek.
4. Op 12 juli 2021 is klager overgebracht naar GGZ Friesland. Verweerder 1 heeft op 13 juli 2021 verschillende vormen van verplichte zorg op klager van toepassing verklaard met ingang van 12 juli 2021, waaronder het opnemen in een gesloten kliniek en het toedienen van medicatie.
5. Bij beschikking van 15 juli 2021 heeft de rechtbank Noord-Nederland, afdeling privaatrecht, locatie Leeuwarden (hierna: de rechtbank), een machtiging tot het voortzetten van de crisismaatregel gegeven. Deze machtiging geldt tot en met 5 augustus 2021. Een zorgmachtiging is in voorbereiding.
6. Tijdens zijn verblijf in Friesland is aan klager geen verplichte medicatie toegediend.
7. Op 21 juli 2021 is klager overgeplaatst naar de FPA, onder meer vanwege het uiten van bedreigingen richting behandelaars.

D. Overwegingen

1. In de Wvvggz geldt verplichte zorg als uiterste middel indien er geen mogelijkheden voor vrijwillige zorg meer zijn (art. 2:1 leden 1 en 2 Wvvggz). De wensen en voorkeuren van betrokkene ten aanzien van de verplichte zorg worden gehonoreerd, tenzij
(a) betrokkene niet tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is, of
(b) acuut levensgevaar voor betrokkene dreigt, dan wel er in de wet genoemde aanzienlijke risico's voor andere personen of goederen bestaan (art. 2:1 lid 6 Wvvggz).
2. Op grond van art. 8:9 lid 1 Wvvggz neemt de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing over het verlenen van verplichte zorg. De beslissing wordt op schrift gesteld en van een motivering voorzien (lid 2), waarna de geneesheer-directeur (GD) een afschrift van de beslissing verstrekt aan de betrokkene (lid 3). Indien verplichte zorg, anders dan opname in een accommodatie, op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging wordt toegepast, legt de zorgverantwoordelijke in het dossier vast of (a) , betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is, en (b) of acuut levensgevaar dreigt voor betrokkene, en of aanzienlijke risico's voor andere personen of goederen bestaan (art. 8:9 lid 4 Wvvggz).

Standpunten partijen

3. Volgens klager is hij onterecht opgenomen. Klager is 100% hersteld door de ECT en hij heeft geen medicijnen nodig. Dat hij bipolair is, ziet klager niet als een stoornis maar als een gave. Klager gebruikt natuurproducten voor orde en regelmaat in zijn hoofd. Chemische middelen wil hij niet meer gebruiken vanwege de bijwerkingen die hij vreest, waaronder overgewicht. Klager heeft wel ambulante (praktische) hulp gevraagd, maar die heeft hij naar zijn zeggen niet gekregen. De aanvullende klacht (B3) heeft betrekking op het verloop van een gesprek met verweerder 1 op 20 juli 2021. Door de opname en de gedwongen medicatie heeft klager schade geleden, die hij vergoed wil krijgen.
4. Verweerder 2 heeft aangevoerd dat de motivering van de beslissing over verplichte medicatie in de rapportage is vermeld. Verweerder 1 heeft aangevoerd dat het gesprek op 20 juli 2021 was bedoeld om klager te motiveren om vrijwillig de vereiste medicatie in te nemen, maar dat gesprek is uit de hand gelopen. Dat gesprek was niet bedoeld om aan te kondigen dat over zou worden gegaan op verplichte medicatie. Het was een motiverend gesprek met als doel samenwerking te vinden en juist noodmedicatie of verplichte medicatie af te wenden.

verplichte opname

5. Voor de commissie is het duidelijk dat klager terecht is opgenomen. De commissie ziet geen aanleiding om te twifelen aan de redenen voor de crisismaatregel (zie C3). Voor de commissie is het ook duidelijk dat klager op dit moment niet met ontslag kan. Tijdens de hoorzitting heeft de commissie bevestiging gekregen van het toestandsbeeld zoals dat blijkt uit het dossier. Klager is ontremd, manisch psychotisch ontregeld en hij heeft grootheidsideeën. Het ontbreken van ziekte-inzicht bij klager en de daarmee gaande weerstand tegen welke behandeling dan ook, maakt dat het niet mogelijk is om in een ambulante setting het ernstige nadeel dat dreigt, te voorkomen of weg te nemen. Deze klacht is daarom ongegrond.

verplichte medicatie

6. De commissie heeft getracht helder te krijgen welke beslissing over verplichte medicatie voor klager is genomen, door wie en op welke gronden.
7. Verweerder 2 heeft aangevoerd dat een en ander in het dossier is terug te vinden, maar de commissie is daar niet in geslaagd. In de "Beslissing verlenen verplichte zorg" van 13 juli 2021 heeft verweerder 1 over gedwongen medicatie weinig concreets opgenomen. Vermeld wordt dat het noodzakelijk is dat klager anti-psychotische, stemming stabiliserende en rustgevendende medicatie gaat gebruiken om de manisch psychotische symptomen die klager doormaakt te kunnen behandelen en ook om terugval te voorkomen. Er is echter niet vermeld welk(e) middel(en) klager verplicht zijn voorgeschreven, noch zijn dosering, frequentie en wijze van toediening hier vermeld. In de "Beslissing verlenen verplichte zorg" van 13 juli 2021 ligt dan ook niet een concrete beslissing over verplichte medicatie besloten zoals bedoeld in art. 8:9 lid 1 Wvvgz. Het dossier bevat evenmin relevante informatie die de conclusie kan dragen dat sprake is van de toepassing van verplichte zorg als bedoeld in art. 8:9 lid 4 Wvvgz.
8. De commissie houdt het er daarom op dat er nog geen beslissing is genomen over verplichte medicatie voor klager. Dat strookt ook met het betoog van verweerder 1 dat hij op 20 juli 2021 met klager heeft gesproken om in samenwerking te komen en om klager te motiveren vrijwillig de vereiste medicatie in te nemen, zodat noodmedicatie of verplichte medicatie afgewend zouden kunnen worden. Ook de omstandigheid dat in het behandelplan (dat was bijgewerkt tot en met 16 juli 2021) niets is opgenomen over verplichte medicatie, geeft steun aan deze opvatting.
9. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de klacht over verplichte medicatie niet-ontvankelijk zal worden verklaard.

aanvullende klacht

10. Klager heeft aangevoerd dat in het gesprek op 20 juli 2021 aan de orde is geweest dat verweerder 1 hem wilde verplichten om lithium te gebruiken. Wanneer hij (klager) dat niet zou willen, dan zou hij een spuit krijgen. Dus klager zei tegen verweerder 1: "Wil je graag dood?". Klager bedoelde dat naar eigen zeggen niet als bedreiging. Klager had zelf angst dat mensen iets met zijn lichaam gingen doen, wat volgens hem niet nodig is omdat hij gezond is. Aldus tot zover klager.
11. Uit wat hiervoor is overwogen, blijkt dat het gesprek van 20 juli 2021 is gevoerd in het kader van de voorbereiding van een eventuele beslissing over verplichte medicatie voor klager. De commissie begrijpt dat het bij klager hevige emoties heeft opgeroepen toen hij hoorde dat verweerder 1 van plan was om klager eventueel tegen zijn wil medicatie te gaan toedienen. De aanvullende klacht kan echter niet los worden gezien van de klacht over verplichte medicatie, maar is daarvan een onderdeel. De niet-ontvankelijk verklaring van de klacht over verplichte medicatie heeft daarom ook betrekking op de aanvullende klacht.

schadevergoeding

12. Art. 10:11 lid 1 Wvggz bepaalt dat degene die een klacht indient, bij de commissie tevens om schadevergoeding door de zorgaanbieder kan verzoeken. De commissie kan ook ambtshalve tot schadevergoeding door de zorgaanbieder besluiten. De commissie hoort de zorgaanbieder alvorens te beslissen over het toekennen van schadevergoeding (art. 10:11 lid 3 Wvggz). De schadevergoeding wordt naar billijkheid vastgesteld (art. 10:11 lid 4 Wvggz).
13. Aangezien de klachten tegen klagers verplichte opname en tegen verplichte medicatie ongegrond respectievelijk niet-ontvankelijk zullen worden verklaard, ziet de commissie geen aanleiding voor de toekenning van schadevergoeding. Ook ambtshalve ziet de commissie in de omstandigheden van dit geval onvoldoende aanleiding om de toekenning van schadevergoeding in overweging te nemen. Het verzoek zal daarom worden afgewezen.

Beslissing¹

- De commissie verklaart de klacht tegen de verplichte opname ongegrond en verklaart de klacht tegen verplichte medicatie niet-ontvankelijk.
- De commissie wijst het verzoek om schadevergoeding af.

Gegeven op 5 augustus 2021 te Leeuwarden door de heer mr. F.P. Dillingh, voorzitter en de heer drs. A.J.M.P. Rutgers en de heer J.T. Pietersma als leden, bijgestaan door mevrouw M. Pierik als waarnemend ambtelijk secretaris, die de beslissing heeft verzonden op 5 augustus 2021.

mr. F.P. Dillingh,
voorzitter

¹ Op grond van artikel 10:7 Wvggz kunnen partijen binnen zes weken in beroep gaan tegen de beslissing van de klachtencommissie door indiening van een verzoekschrift bij de rechtbank.